

Tähtitieteen Havaintomenetelmät

Leo Takalo

takalo@utu.fi

3338229

Suunnitelma 1

Havainto-aikahakemus

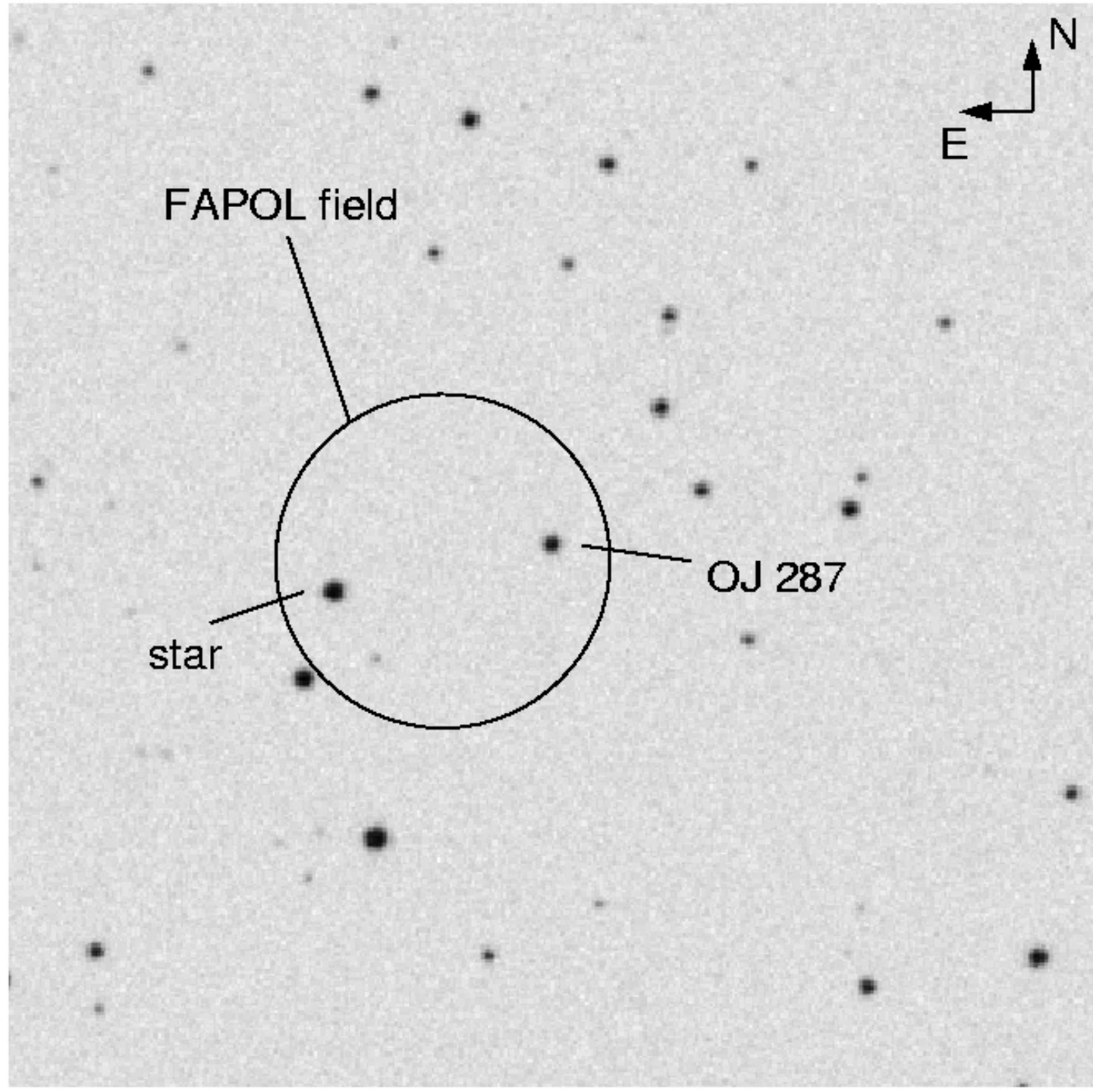
- Mihin havaintoja käytetään (tieteellinen idea)
- Mitä kohteita halutaan havaita?
- Millaisia havaintoja tehdään?
  - Kauniita kuvia?
  - Fotometriaa?
  - Polarimetriaa?
  - Spektroskopiaa?

6.5'

FAPOL field

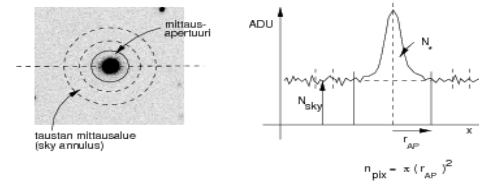
star

OJ 287

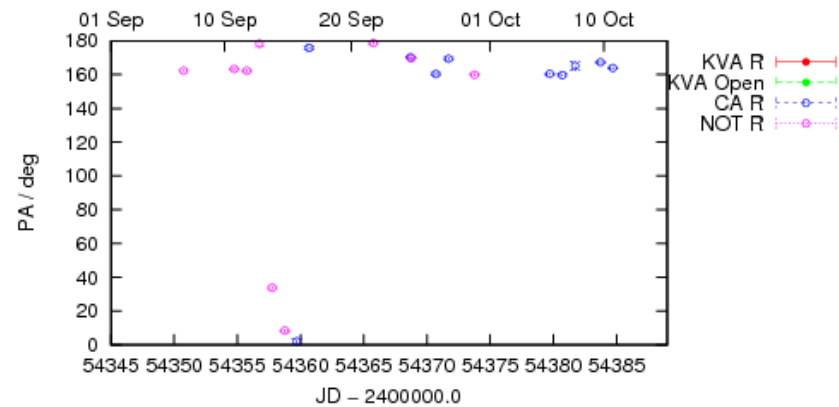
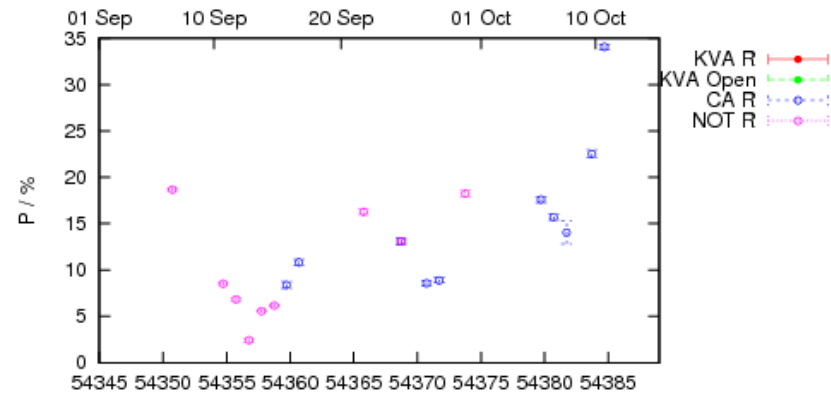
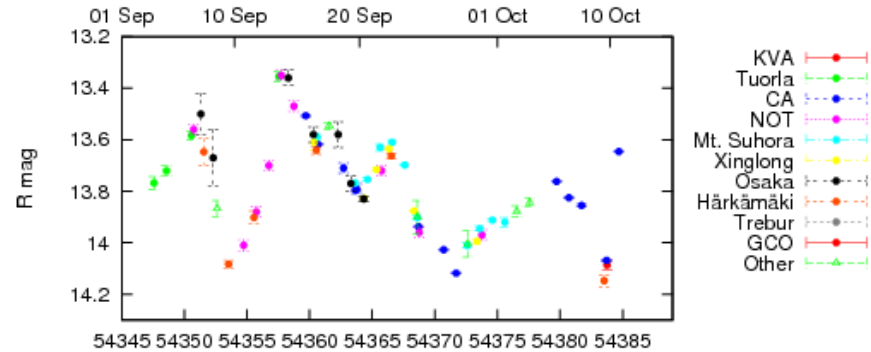
E
N

Apertuurifotometria

- Helpoin tapa mitata kohteen kirkkaus CCD-kuvasta.
- Mitataan kohteen kirkkaus ympyrässä, taustan kirkkaus, vähennetään tausta.

OJ 287 optical photometry & polarimetry (since 01 Sep 2007)

Spektroskopia

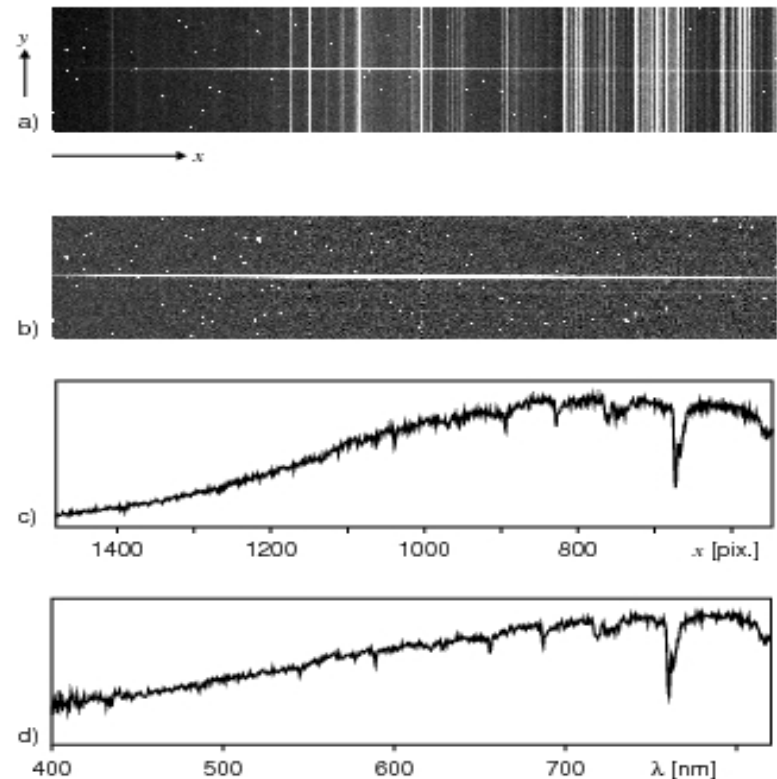
- Kaaviokuva tähtitieteellisestä spektristä

Spektroskopia

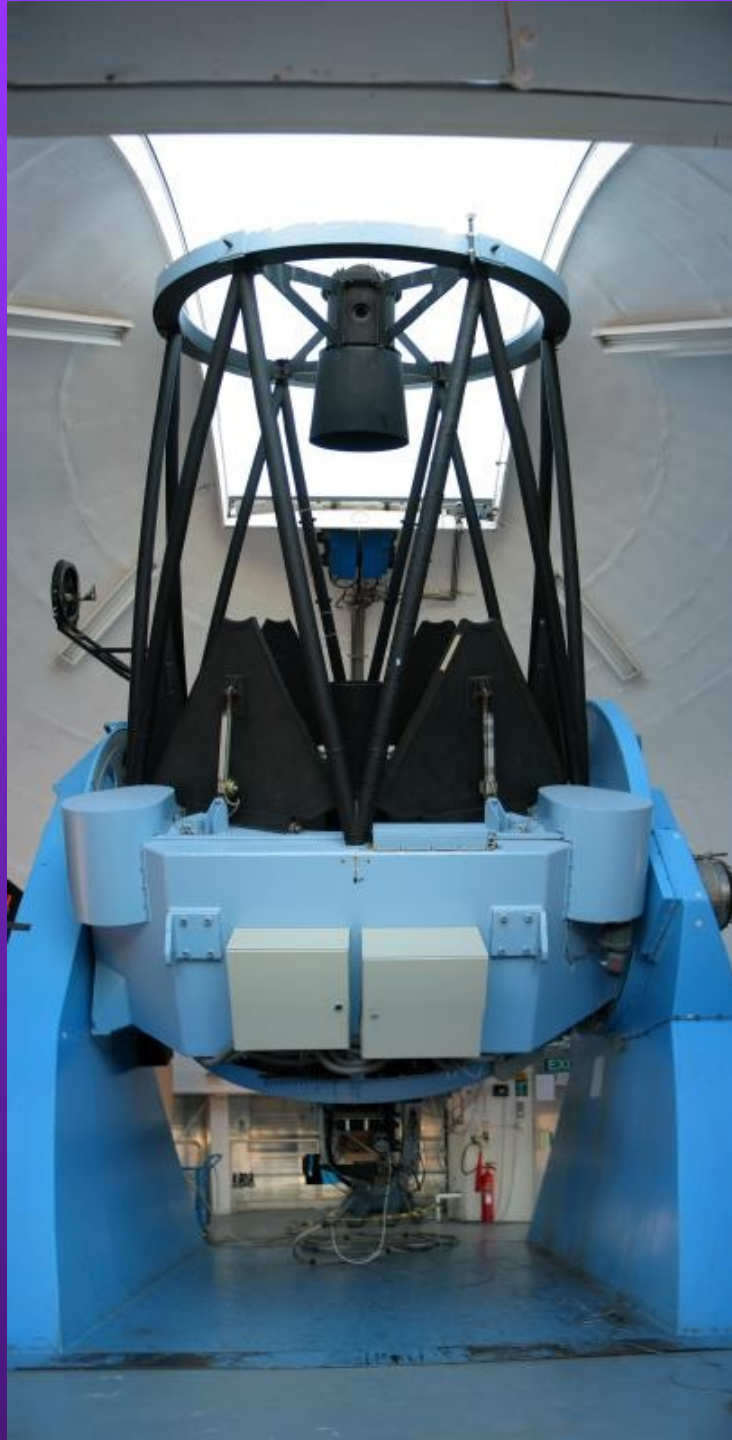
- Kuvassa “raaka” spektri CCD:llä
- Kalibraatiospektri
- kalibroimaton spektri
- kalibroitu spektri

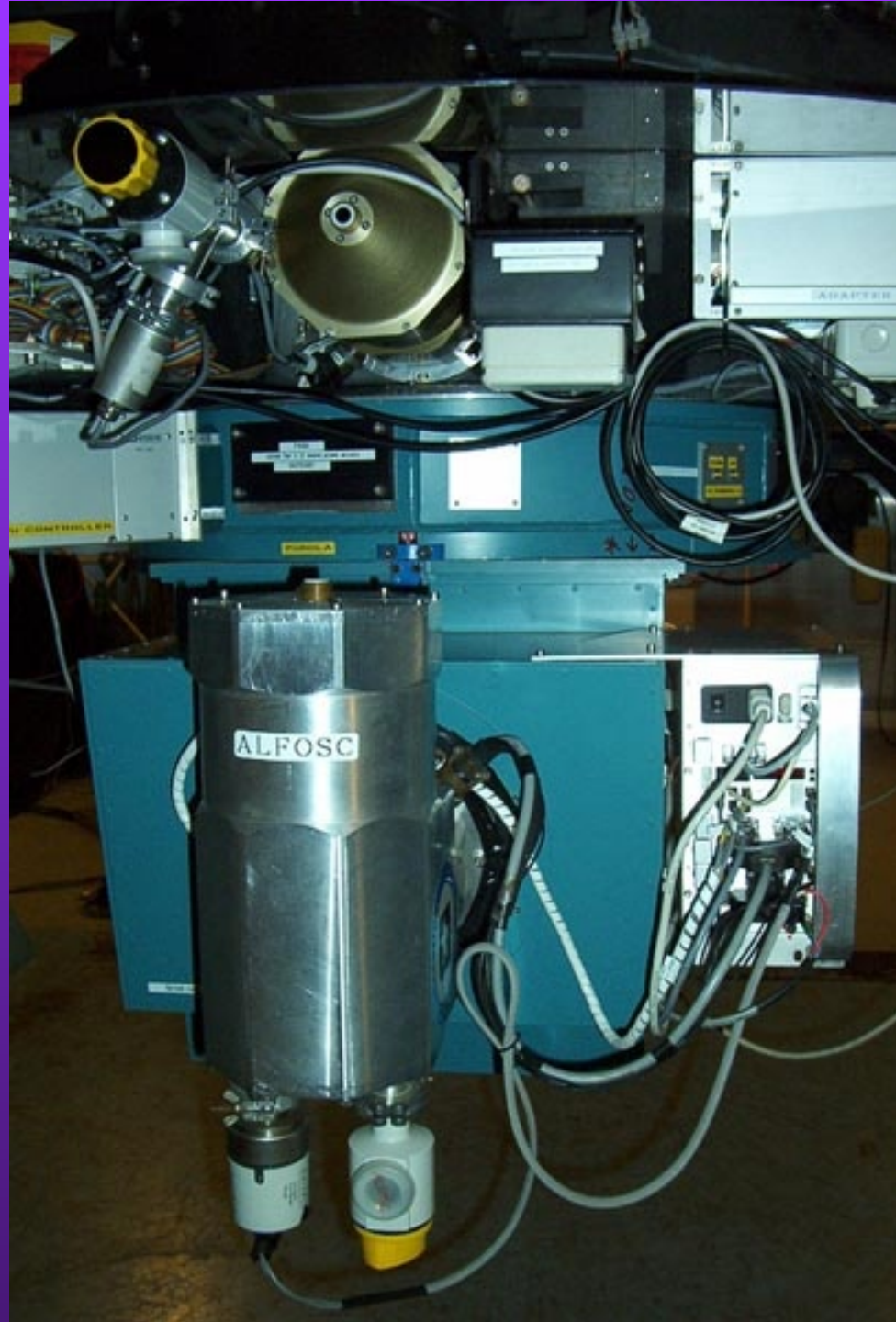

Suunnitelma 2

Havainto-aikahakemus

- Kaukoputken valinta?
- CCD-kameran valinta?
- Filttereiden valinta?
- Spektiresoluution valinta?
- Kuinka paljon tarvitaan havainto-aikaa?
- Tieteellisen idean toteuttaminen ko. laitteilla

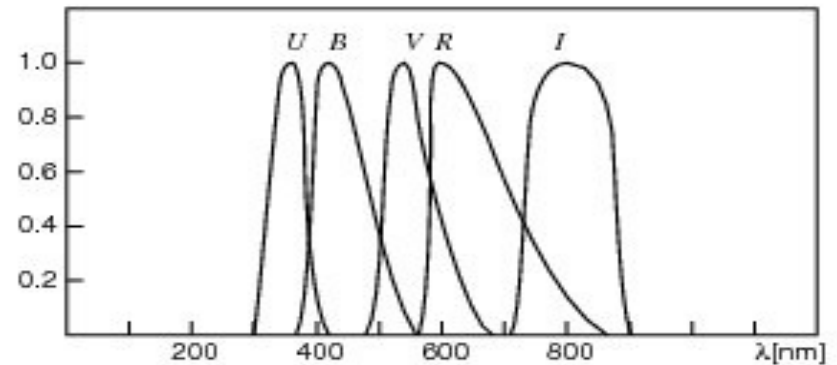

ALFOSC

- 2048*2048 CCD-kamera
- 13.5 microm, 0.19” pikselit (6.5' * 6.5')
- Kuvan lukeminen kestää 90s
- Voi ottaa kuvia, spektrejä, mitata polarisaatiota.

UBVRI filtterit

- Nämä ovat tärkeimmät käytössä olevat suodattimet
- Esim. värikuvia varten täytyy ottaa kuvia usealla eri suodattimella.

M57 Kuva

- Kuva otettu BVR-suodattimia käyttäen ALFOSCilla

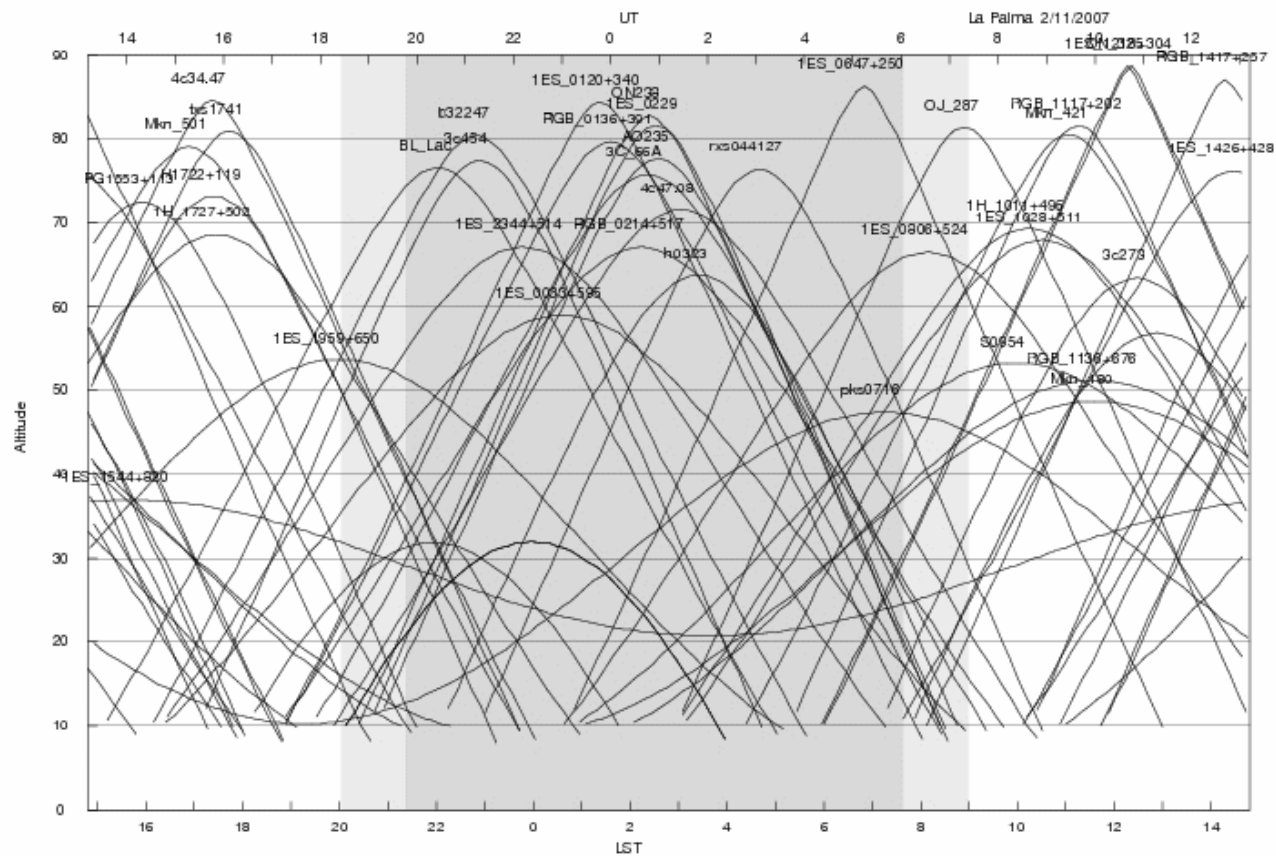
Suunitelma 3

Havaintoyö

- Kaukoputkeen tutustuminen iltapäivällä
- havaittavien kohteiden koordinaatit ja etsintäkartat valmiiksi
- myös kalibraatiotähdille
- Kaukoputken ja kameran “alustaminen” (Rami)

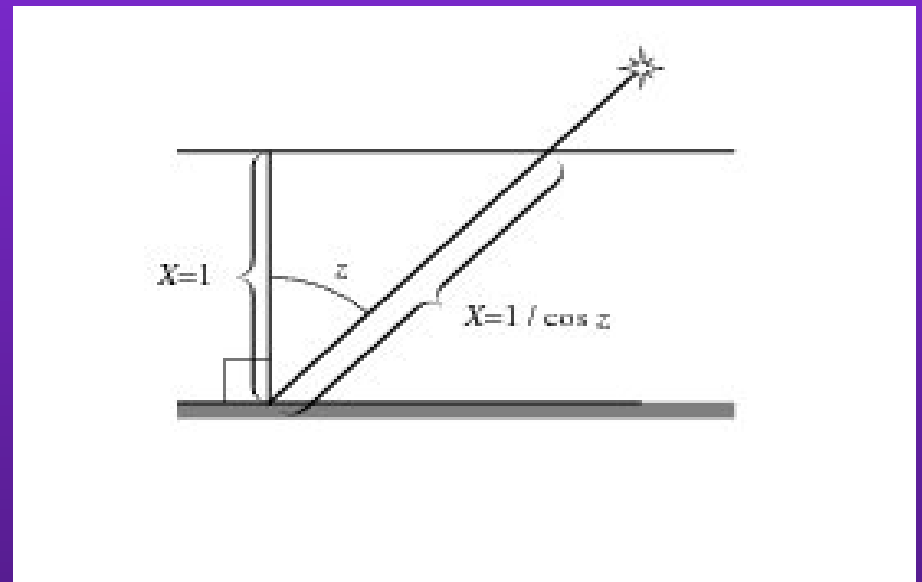
Havaintoyö

- CCDn kalibrointikuvien ottaminen
- Flatfield kuvat (eri suodattimilla)
- Bias kuvat
- Havainnot:
  - Mitkä kohteet havaittavissa milloin?
  - Valotusajan määrittäminen
  - Milloin havaittava kalibraatiotähtiä

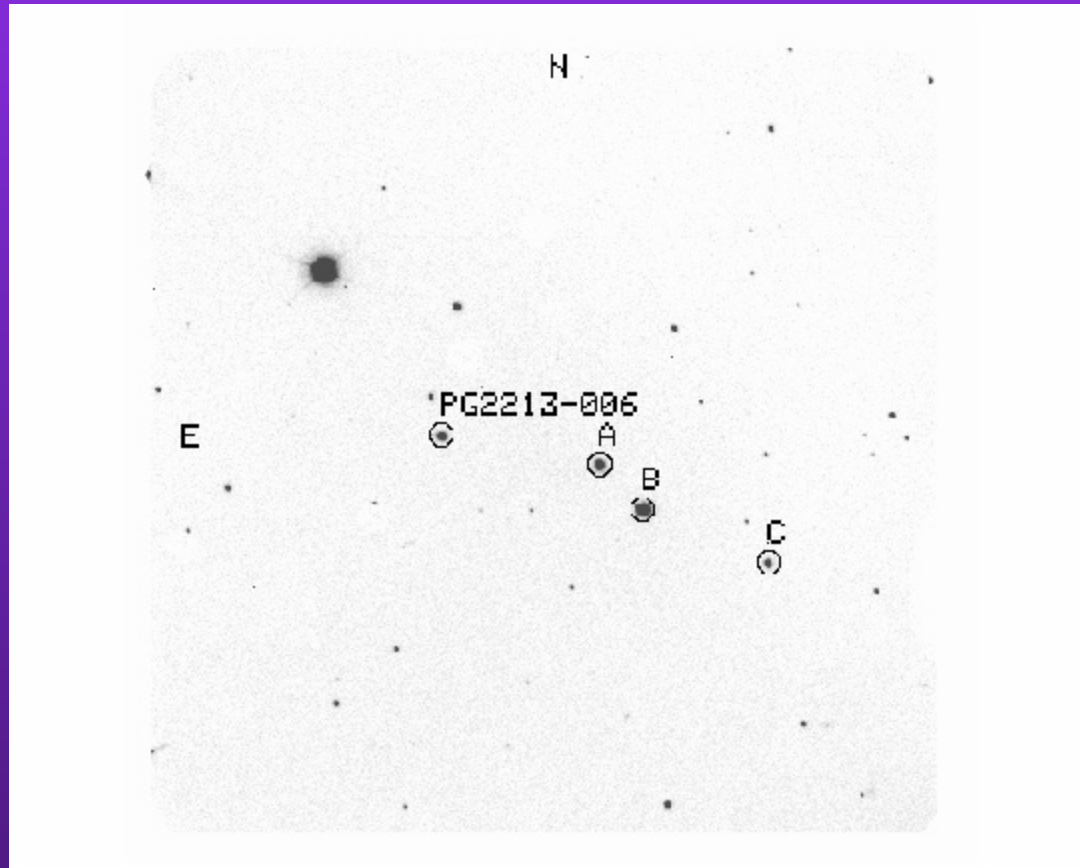

Ekstinktiokorjaus

- Täytyy tehdä jotta saadaan todelliset kirkkaudet (m).
- $m = m(0) + k X$
- Havaitaan tunnettuja tähtiä yön aikana eri korkeuksilta (X)

Kalibraatiokenttä PG2213-006

Suunnitelma 4

Havaintoyön jälkeen

- Havaintojen lopettaminen; suljetaan kaukoputki ja CCD kamera (Rami)
- Kirjoitetaan havainnot CD:lle
- Havaintojen käsittely ja analysointi
- Kirjoitetaan raportti havainnoista